

ALGEMENE BESCHOUWINGEN BEGROTING 2023 EN MEERJARENRAMING 2024-2026

INLEIDING

Geachte voorzitter, wethouders, raadsleden en overige aanwezigen,

Voor ons ligt de eerste begroting na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. De constructieve coalitieonderhandelingen hebben naar onze mening gezorgd voor een overwegend positieve impuls in deze raad. Daardoor kunnen we nog betere resultaten behalen voor onze inwoners. En daar doen we het per slot van rekening voor!

We zien dat in deze begroting veel punten uit ons verkiezingsprogramma en het coalitieakkoord zijn vertaald én de begroting een positief saldo kent en tot en met 2025 structureel duurzaam sluitend is. Het is een goed leesbare, duidelijke en beleidsrijke begroting.

Wat ons betreft is dit een compliment waard voor eenieder binnen onze gemeentelijke organisatie die een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van deze begroting. Gefeliciteerd met dit resultaat!

We sluiten zeker niet onze ogen voor de onzekere tijden waarin we momenteel verkeren en die in de toekomst ook van invloed kunnen zijn op de financiële situatie van onze gemeente. Veel inwoners maken zich zorgen over deze onzekere tijden en de daaraan gekoppelde minder rooskleurige financiële situatie waarin ze verkeren. Het is weliswaar een druppel op een gloeiende plaat, maar wij willen toch een **amendement** indienen, om met € 25,- per huishouden een gebaar te maken richting onze inwoners. De algemene reserve is voldoende hoog om een dergelijke onttrekking mogelijk te maken

Voordat wij starten met het toelichten van de punten die voor ons van belang zijn in deze begroting, willen wij ook aandacht vragen voor het volgende. Er ligt een grote druk op het ambtenarenapparaat en het is in gemeenteland momenteel niet gemakkelijk om deskundig personeel te werven. Ons verzoek is om hier rekening mee te houden en alleen die informatie op te vragen die ook daadwerkelijk van belang is voor de behandeling van de documenten die voorliggen in de raad.

Voorzitter, wij vervolgen:

COMMUNICATIE

Communicatie tussen overheid en burgers blijft voor Democraten Voerendaal een belangrijk thema. Wij verwachten dat de gemeente iedere burger kan en weet te bereiken via diverse kanalen. Meermaals hebben ons signalen bereikt dat dit helaas nog niet altijd het geval is. Dit zorgt voor onnodige onrust in de samenleving. Wij roepen het college daarom op aandacht te blijven houden voor goede, duidelijke en tijdige communicatie naar burgers. De Berichtenbox van de overheid, waarvan de Belastingdienst en talloze andere gemeenten gebruik maken, zou hierop naar onze mening een welkome aanvulling zijn. Bij prioritaire thema's, die van belang zijn voor al onze inwoners, of van belang zijn per kern, wensen wij als raad vooraf communicatie huis aan huis per (nieuws)brief. Hier willen we een **motie** voor indienen.

Daarnaast vragen wij om uw **toezegging** dat er in de toekomst via de beschikbare kanalen, o.a. social media, meer ruchtbaarheid wordt gegeven aan het BOA-team en de wijkagent. Volgens DV moet dit tweerichtingsverkeer zijn. Enerzijds moeten burgers de BOA's en de wijkagent laagdrempelig kunnen bereiken. Anderzijds moeten ze hun successen in Voerendaal nog vaker via deze kanalen, zoals ook in omliggende gemeenten gebeurd, kenbaar kunnen maken aan de burgers.

WONEN

Voerendaal is in 2022 uitgeroepen tot beste woongemeente van Limburg en daar kunnen wij ons wel in vinden. Zo'n aantrekkelijke gemeente te zijn en te blijven, brengt echter ook vraagstukken op het gebied van wonen met zich mee. DV juicht het dan ook toe dat er een Masterplan Wonen wordt ontwikkeld, waarbij het doel is om de woningmarkt voor 2032 in balans te hebben. Hierbij roepen we het college op om bij de start van het Masterplan de verschillende scenario's voor te leggen aan de raad, mogelijkheden voor het realiseren van woningen te verkennen en daarbij buiten de gebaande paden te durven denken. Ook mogelijke burgerinitiatieven op dit gebied moeten worden gestimuleerd en omarmd. Hierbij is een goede lobby bij de provincie van groot belang.

Bovendien hebben wij eerder via een motie (5-11-2020) aangekaart dat DV het van groot belang vindt dat inwoners van Voerendaal bij het vinden van een passende woning voorrang krijgen. Dit is ook voor de sociale cohesie belangrijk, aangezien veel van deze woningzoekenden deel uitmaken van het verenigingsleven, 'het cement van onze samenleving'. Wij zien ook dit graag verder uitgewerkt in het Masterplan Wonen.

Beschermd Wonen, de huisvesting van statushouders en het asielvraagstuk zullen in de toekomst zeker terugkeren op de agenda. Ook in dit kader is voor ons een goede, duidelijke communicatie en transparantie richting onze inwoners van groot belang. Wat betreft asielzoekers willen wij dwangmaatregelen van de landelijke overheid, hoe dan ook proberen te voorkomen.

PARTICIPATIE

Participatie speelt in de ogen van DV een steeds belangrijkere rol. Initiatieven van onze inwoners juichen we toe. Daarom vinden wij het belangrijk dat er goed naar hen wordt geluisterd. Ook vinden wij dat bij belangrijke thema's in de gemeente, zoals de energietransitie, burgers de mogelijkheid moeten krijgen om te participeren. Vroegtijdig participeren kan in veel gevallen leiden tot meer draagvlak, minder weerstand en meer begrip voor nieuwe ontwikkelingen. Wij vinden het dan ook een hele goede zaak dat de gemeente Voerendaal jongeren meer wil betrekken bij plannen voor de toekomst en daarom het initiatief heeft genomen om een jongerenraad op te richten. Immers 'wie de jeugd heeft, heeft de toekomst'.

Daarnaast willen wij inzetten op lokale initiatieven in de kernen om elkaar te ontmoeten en de sociale cohesie te versterken. Buurtactiviteiten zijn vaak laagdrempelig en kunnen op deze manier wellicht een rol spelen om eenzaamheid bij onze burgers van alle leeftijden tegen te gaan. Democraten Voerendaal dient een **amendement** in betreffende het beschikbaar stellen van kernbudgetten en verzoekt het college bij de bespreking van het coronaherstelplan met een verder uitvoeringsvoorstel te komen.

VERENIGINGSLEVEN

Wel vaker dan eens heeft DV aangegeven dat wij onze verenigingen zien als cement van de samenleving. Dit cement komt echter steeds meer onder druk te staan. Door corona zijn leden afgehaakt, we hebben te maken met vergrijzing, bestuursleden bedanken zich en door de stijgende energieprijzen wordt regelmatig samenkomen steeds duurder. Wij vragen hier extra aandacht voor bij de verenigingsondersteuner en roepen de portefeuillehouder op om in gesprek te gaan met de exploitanten van de gemeentelijke panden om te bekijken of zij samen afspraken kunnen maken over de stijgende energielasten. Kunt u dit **toezeggen**?

De continuering van de 25% subsidieverhoging voor verenigingen in samenhang met hun maatschappelijk verantwoorde activiteit, de extra ondersteuning voor verenigingen ten behoeve van ledenbehoud, werving en waar wenselijk verdere professionalisering van besturen en de facilitering bij verenigingsdagen en buurtbijeenkomsten juichen wij toe. Aanvullend aan ons hiervoor vermelde **amendement** inzake kernbudgetten, willen wij een éénmalige extra subsidie voor verenigingen uit de coronagelden.

LEEFBAARHEID

De coronapandemie heeft gevolgen gehad voor ons allemaal. Wij vragen aandacht voor eenzaamheid en de aanpak hiervan bij met name de jongere doelgroep. De Burgerijen hebben bewezen dat zij hierin een belangrijke rol spelen, nu nog met name voor de ouderen. Wij verzoeken om een breder aanbod aan activiteiten in de Burgerijen en/of deze een rol te laten spelen als ontmoetingsplek voor jong en oud.

Verder vinden wij dat niemand in onze gemeente buiten de boot mag vallen. Niet alleen op het gebied van de zorg, maar ook op het gebied van meedoen in de samenleving. Ondersteuning van inwoners van Voerendaal in een kwetsbare financiële positie is daarom wenselijk. Reden waarom DV maatwerk op dit gebied ondersteunt.

Democraten Voerendaal is ook trots op en heeft veel respect voor de vele vrijwilligers en mantelzorgers. Het is ons inziens van groot belang deze doelgroep te (blijven) ondersteunen en te faciliteren bij vraagstukken en hulpvragen. We kunnen niet zonder hen! We vragen blijvend aandacht te hebben voor hen.

DUURZAAMHEID

Een ander aandachtspunt is duurzaamheid. Het klimaat verandert. Als we onze kinderen en kleinkinderen een leefbare toekomst willen bieden, zullen we actie moeten ondernemen in de vorm van klimaatadaptatie. De plannen om te vergroenen, het tegengaan van hittestress en het watertakenplan spelen hierin een belangrijke rol. Ook het energieneutraal zijn van onze gemeente in 2040 is een doelstelling waar wij achter blijven staan. Hierbij is het ons inziens van groot belang dat er permanent ingezet wordt op communicatie en participatie en het blijven volgen van ontwikkelingen.

Het Duurzaamheidsfestival zien wij als een laagdrempelig initiatief waar onze burgers kennis kunnen maken of hun kennis kunnen verdiepen inzake duurzaamheid. Gezien het succes van vorig jaar en het nog grotere succes van dit jaar, is DV verheugd dat naar aanleiding van onze eerdere motie van 10 november 2021, ook in 2023 weer een Duurzaamheidsfestival wordt georganiseerd.

Daarnaast waarderen wij de inzet van energiecoaches om burgers te informeren over enerzijds het duurzaamheidsaspect, maar anderzijds ook het mogelijk tegengaan van energiearmoede.

Wij zijn van mening dat goed voorbeeld doet volgen. Daarom roepen wij het college op om in 2023 voortvarend aan de slag te gaan met het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed kan mogelijk ook positief bijdragen aan de problematiek van de energielasten voor de exploitanten en voor onze verenigingen die daar hun activiteiten uitvoeren. Een win-win situatie dus.

FINANCIËN

Komen wij aan bij het onderwerp financiën. Op de informatiebijeenkomst over het begrijpen van begrotingen hebben wij niks anders dan complimenten gehoord van de heer Van Tuijl over de voorliggende begroting en de financiële positie van onze gemeente. Ons weerstandsvermogen is uitstekend en onze gemeente is financieel draagkrachtig. Daar mogen we trots op zijn.

Wij zien dat de OZB voor niet-woningen de komende 4 jaar 0% bedraagt, zoals wij hebben aangedragen in het coalitieakkoord. Voerendaal moet een goed vestigingsklimaat bieden voor ondernemers, nu en in de toekomst. De OZB voor woningen die meerjarig 2% bedraagt, moet altijd worden afgewogen tegen onze ambities en gemeentelijke voorzieningen. Wie vindt dat de OZB omlaag moet, zal in de raadszaal moeten aangeven waar en hoe het dan iets minder kan.

ONDERWIJS

Democraten Voerendaal staat voor leefbaarheid. Een school in iedere kern is hiermee volgens ons onlosmakelijk verbonden. Door de investeringsbegroting kunnen wij in drie kernen een betere schoolomgeving realiseren en het onderwijs toekomstbestendig maken. Hiermee verankeren wij de leefbaarheid in iedere kern. Wij kijken uit naar de start van de bouw van de Open Club in Klimmen, de

afronding van de plannen voor de school en het Multifunctioneel Bijgebouw in Ransdaal in 2023 en de ontwikkeling van Hart voor Ubachsberg 2.0., betreffende wonen, school en kindcentrum. Ook de integrale aanpak in de lokale kind-centra is een positieve ontwikkeling voor alle Voerendaalse kinderen om de overgang van peuteropvang naar basisschool zo soepel mogelijk te laten verlopen.

AFSLUITING

Voorzitter,

Ondanks al deze positieve punten die wij benoemd hebben, vergeten wij niet, zoals in het begin al aangegeven, dat we ons in roerige tijden bevinden, waarbij de ene crisis de andere lijkt op te volgen. Dit maakt dat we soms keuzes moeten maken tussen ambtelijke capaciteit, ambities en financiële middelen en moeten her-prioriteren. DV wil en zal dit, op de inmiddels vertrouwde manier zoals de voorgaande jaren, doen en blijven doen met en voor onze inwoners.

Afrondend, wensen wij het college veel succes bij de uitvoering van deze begroting.

Namens de fractie Democraten Voerendaal

Siem van Dinther

Cindy Giesen

Charlyne Bartels

Sandy Swieringa

Mike Doutzenberg

Patrick Heijnen